

öykü

Ecz. Ali Rıza İYİĞÜN

www.aydineczaci.org.tr

yarının getirdikleri

Pencereyi açtı; geceyi aldı içeri. Yıldızlara seslendi: "Buyurun," diye, duymadılar. Geceyi kucaklamanın kolaylığına sığındı. Sigarasını nefesledi; Göz bebekleri yıldızların ışıltısıyla parlarken, küçülüp netleşti. Ensesindeki serinlik, boynundan beline doğru, yavaşça iniyordu. Sırtı ürperdi. Sol kürek kemiğinin altında, iğne batarmışçasına derin bir sızı duyumsadı. Kollarını ileri geri sallayarak, sızıyı dağıtmaya çalıştı.

Sağ tarafındaki kitaplığın rafından, kolonyayı alıp, avuçlarına döktü. Elini ovuşturup yüzüne, boynuna, ensesine, hafif tokatlarla sürdü. Alkolün uçucu serinliğinde, mutluluğun rahatlığını duyumsadı ve kitaplığın önündeki sandalyeye oturup, eline kalem aldı. Karalama kağıtlarıyla dolu çöp kutusuna bir süre, dalgın baktı: "Bu kadar boş vaktim var mı ki?" diye düşündü. Hiç zaman kaybetmeden bir şeyler yazması gerekiyordu. Yazarak para kazanamayacağını bilincinde olması, onun yazmaya böyle bakmasına neden oluyordu belki. Kitapçıda çalışmak, yazar olmak, sokaktaki insan olmak kolay değildi. Yaşam sorumluluklarını yüklenmek, kolay olamazdı.

Kitap yazmanın, düşünceleri kağıda dökmenin, cefalı yıllarını beklemek kadar sıkıcı bir şey olamazdı. İnsanın, sıkıntılar çekerken bile, düşünce üretimi engellenemez di ki. Dört duvarın avantajlarını, yılların yazarları, öylesine değerlendirmişler ki, yüzlerce romanlık hikayelik, senaryoluk konular bulmuşlar; toplumumuzun kapalı duvarlarını insanlara açmışlar.

"Eskiden yazarlık, daha mı kolaydı?" sorusu geliyor insanın aklına. Anılarda okuduğu edebiyatçı kahvelerindeki sohbetler; üç kuruşluk geçim derdi için yazılan hikayeler, anılar, denemeler, şiirlerle

yaşamaya çalışan ustalar; dergiler, gazeteler, oyunlar, çeviriler. 1997 yılında bunları uygulamaya çalışsak, olur mu acaba? Aynı sıcaklığı, aynı erdemi, aynı koşulları bulabiliyor muyuz ki?

Hele, bir de gençsen. Küçük yazıların çıkmışsa dergilerde. Gazetelerde inceleme ve eleştiriler yazmışsan. Sokağa çıkıp, "Mesleğim yazarlık" diyemiyorsan. Kırklı ellili, altmışlı yetmişli yılların nostaljisine mi kayman gerek?

Gece kaplıyor bedenini. Ürpertiler, küçük tiklere dönüyor vücudunda. Ay, tabak gibi karşısında; Ahmet Haşim'i düşünüyor. Sonra, Necati Cumali'nin "Ay büyürken uyuyamam" kitabını.

Duvardaki fotoğrafa kayıyor gözleri: Ay yüzeyinden çekilmiş dünya fotoğrafının çağrıştırdığı, sırrı düşünüyor bir an. "Bu fotoğraftaki sırrı deşsem olmaz mı?" diyor kendi kendine. Kendini Neil Armstrong'un yerine koyup, meçhul bir dünyaya doğru yolculuğa çıkıyor. "Şimdi önüme bilgisayarımı alsam. Her ülkeye ait disketlerim olsa. Her tuşa bastığımda, ayrı bir insanlık komedisini izlesem. İşte size, yirmi birinci yüzyılın yazarı dedirtsem kendi kendime. Binlerce, milyonlarca disketlerden çıkartsam romanlarımı, öykülerimi, oyunlarımı. İşte yüzyılın yazarı dedirtsem kendime. Disket halindeki kitaplarımı, kitapçı raflarında satışa sunsam."

Karanlığın hücrelerine ulaştığını düşünüp, masa lambasını yaktı. Lambanın parlak ışığı, duvara vurup, odaya hafif ışıltılarla dağılıyordu; Ancak, kendisinin orada olduğunu tesbit eder gibi, ışığını duvara fırlatıyordu.

İşçi kahvesinden yola çıkarak yazdığı

hikayesinin ilk bölümünü yeni bitirmiş ikinci bölümünü yazmaya çalışıyordu. Diyaloglardan aldığı seçmeleri önüne koyup, monologlarla birleştirmeye çalışıyordu. "Ah! Sait Faik'in dilini yakalayabilsem, ne yalın ve akıcı olurdu yazdıklarım." Yürüyüp giden bir hikayeden kalan tadı yakalayabilmek istiyordu.

"Zaman kısa, ben yorgunum, yol uzun" türküsü beyninde yankılanınca sazına baktı. Sazın bulunduğu köşeye yürüdü. Şişkin yer minderine oturup, sazı eline aldı. Sazın akordunun bozulduğunu, tezeneyi tele ilk dokunuşunda anladı: Sazın dengesi, akordundaydı. Tellerin gevşemesi, gerginleşmesi, inler gibi çıkarttığı seslerin birleşmesinin gürlüğüyle düzen tuttuğunda, türkünün ilk mısraları geldi aklına: "Ya efendi! Buna can dayanmıyo. Zaman kısa, ben yorgunum, yol uzun. Her adımda bir engel var salmıyo. Zaman kısa, ben yorgunum, yol uzun."

Sazın tellerinden yayılan nağmeler, dışarıdaki karanlık, açık pencerenin gerilim filmlerine esin kaynağı olan, ürpertici perde kıpırtıları; uzaktan geçen bir arabanın, manevra sesleri; kuşsuz, böceksiz, toprak kokusuz, yosun kokusuz havanın; tatsız, tuzsuz devinimleri odayı dolaşırken, kapının zili iki kez çaldı. Duraksadı, dinledi. Zil, beyninde bir kez daha öttü.

"Saat gecenin ikisi. Bir tanıdık olmalı. Belki de, sazdan rahatsız olan bir komşu," diye düşündü. Sazı köşeye bırakıp, kapıya yöneldi.

"Kim o!"

"Açın!.. Mahalle komitesi!"

Mahallede olduğunu biliyordu da, komiteden haberi yoktu. Biraz ürkek, birazda merakla kapıyı açtı. Kravatlı, takım elbiseli, tıraşlı, kendilerine güvendikleri ve hiçbir şeyden çekinmedikleri hallerinden belli olan, iki kişi vardı kapıda. İçeriye buyur edilmeyi bekliyordlardı. İçeriye kaçamak göz atışlarından sonra, görüşmek istediklerini belirtip, kimliklerini uzatıp, kimliklerinin kontrol edilmesini beklediler. Kimliklerin benzerliği, yıldız işaretli olması, ilk olarak polis olabileceklerini aklına getirdi. Dikkatle kimliğin başlığını okuduğunda

"NOVA KOLONİSİ KOMİTESİ GÖREVLİSİ" yazısını okuyunca, bir an sarsıldı. İnanmak istemezmişçesine gülümseyerek, yeniden baktı kimliklere. İkinci şok, daha sarsıcı olmuştu. Adamların, sağ kulaklarına taktıkları kulaklıklarını da yeni fark etmişti. Bir gariplik olduğunu duyumsadı. Bunu karşısındakilere fark ettirmek istemiyordu. Gelenler : "İN miydi, cin miydi?"

"Bir sorun mu var?" diye sordu.

"İçeride konuşsak olmaz mı?" diye sordu, kısa boylu olanı.

"Buyurun girin." dedi gönülsüzce.

Odaya buyur etti. Oturmaları için yer gösterdi. Kendisi de, masanın yanındaki sandalyeye oturdu. Onlara fark ettirmeden, yazısını masadaki kağıtların arasına iteledi. Tekrar "Buyurun," dedi. Gecenin ziyaretçileri odayı gözetlediler bir süre. Açık pencerenin titreyen tül perdesine takıldılar. Yüz kaslarının gerginliğinden kızgınlıkları belli oluyordu. Açık pencere, asık suratlar gergin bir yaz akşamı. Bir anlam veremedi yeniden: "Buyurun" dedi. Uzun boylu olanı susup, izlemekle görevliydi herhalde. Diğeri konuştu:

"Önce, bu saatte rahatsız ettiğimiz için özür dileriz... Şey!.. Pencere için geldik... Farkında değilsin galiba; açık kalmış.

Karanlığın boşluğundan ve hoşluğundan sıyrılmaya çalışıp, anlamsız bakışlarla, konuşan adama baktı.

"Hava almak istemiştin," dedi.

"Ne kadar zamandır burada oturuyorsunuz?"

"İki ayı buldu."

"Ofiste kaydınız var mı?"

Anlamsız bakışlarını adama çevirdi.

"Nakil kağıdımı, muhtarlığa vermiştim... Kaydımı yapmış olmalı."

Adam, derin bir nefes alıp pencereye doğru döndü ve bakışları oraya sabitleşti.

Diğeri ayağa kalktı ve ilk defa konuştu:

"Önce, şu pencereyi kapatabilir miyiz?"

Adamdan önce davranıp pencereye koştu. Tül perdeyi aralayıp pencereyi kapatmaya çalıştı. Bugün karanlığa ısınmıştı. Karanlık, duygusal gereksinmesini karşılıyordu belki. Pencereyi kapatırken, karanlıkta parıldayan bir çift gözle karşılaştı. Pencereyi aralayıp, tekrar baktı. Ürperdi, durakladı. Biri büyük mavi, diğeri küçük portakal rengi iki göz; tepede yıldızların ortasında, birbirine paralel parlıyorlardı.

"Çift görmeye mi başladım gene," dedi içinden. Biraz daha dikkatli bakınca, dünyanın mavi görüntüsünü ve yanında paralel duran ayın, portakal rengi görüntüsüyle ürperdi. Ağzı kurudu, yutkundu. Uykudan uyanmak ister gibi, başını iki yana salladı. Bahçeye eğilip ceviz ağacına baktı; yerinde yoktu. Aşağıda ki su göletinde, yıldızlar ışıldıyordu. Dışarıdaki ışıltıların arasından, karşıdaki binaları seçmeye çalıştı. Yıldız ışıltıları arasında, binalar seçilemiyordu. Biraz önce binaların engellediği yıldızları merak edip, gökyüzünü incelediğini düşündü. Bir çift renkli göztepesinde kızgın, ona bakıyordu. Pencereyi kapatıp, yerine döndü, oturdu. Konuşan adam, ilgi ile onu izliyordu.

"Pencere talimatının tüm kolonide uygulandığını bilmeniz gerekirdi. Vatandaşlarımızı korumak, en başta gelen görevlerimizden biri. Bunu, en mükemmel şekilde uyguladığımızı, hastaliksız bir mahalle olarak, listenin başında bulunmakla kanıtladık değil mi?"

Anlamsız konuşmanın sürmesi, onu çileden çıkarmaya başlamıştı.

"Dalga geçiyorlar. Bunlar benim, yazar olduğumu düşünüp mü geldiler yoksa? Kimlikleri de sahtedir bunların. Gökyüzünde sadece ay var. Dünya ayaklarımın altında, Gökyüzünde değil?" diye düşündü içinden. Hikayelerinde, yaşanmış gerçekleri anlatmaktan başka suçu olamazdı ki. Sadece, yaşam kesitlerini birleştirip, zamanın her bir saniyesinde yaşanan, milyarlarca olaydan birkaçını dökmüştü kağıtlara. İnanmak istermişçesine, odasını içindekilerle birlikte izledi. Bakımda görememenin sancısıyla "Onların gerçeğinin" karşısındaydı. İki adam olup kurulmuşlardı karşısına ve anlamsız konuşuyorlardı. Belki de, Nazlı Eray'ın hikayelerinden fırlayıp düşmüşlerdi, odasına. Kendilerine yeni bir yazar ve konu arıyorlardı. "Ne demek yani, Karanlık hastalık mı yayıyor?" diye düşündü.

"Beyefendiler, söylediklerinizden hiçbir anlam çıkartamadım. Kimliğimi gördünüz. Otuz yaşındayım... Bekarım... Yalnız yaşıyorum... Bir kitapçı dükkanında çalışıyorum. Şimdiye kadar hiçbir suç işlemedim... Başka bir sorunuz varsa yanıtlamaya hazırım. Pencereyi açık tutma huyum yok ama, bunalınca açtım işte."

Konuşan adam, cebinden çıkarttığı poşeti açıp bir tüp çıkarttı. Tüpün ağzındaki tıpayı çıkarıp, odada dolaşmaya başladı; Tüpün içine, odanın havasını doldurur gibi yapıyordu. Bir süre dolaştıktan sonra, tüpün ağzını tekrar tıpayla kapatıp, poşete koydu. Poşeti cebine soktu.

"Sonuç, evin havası tahlil edildikten sonra belli olacak. Başka bir eve taşınmadan veya yolculuğa çıkmadan önce, komiteye bilgi vermeniz gerekiyor."

Gitmek için, izin istediler. Anlamsız konuşma ve tavırlarından sıkılmaya başlamıştı zaten. Onların gitmek istemelerinden, büyük bir mutluluk duymuştu. Kapıdan çıkarken, tekrar özür dilediler. Az konuşan adam, not defterine iki isim yazıp verdi.

"Bizim uğradığımızı söylerseniz, komitedekiler anlarlar," dedi.

Adam, konuşmakta hiç de güçlük çekmemişti. Onların merdivenlerden inişini izledi. İçinden derin bir "Oh!" çekip, kapıyı kapattı. Elindeki kağıdı okumadan kitaplığın önüne koydu. Pencereye yaklaştı. Perdeyi aralayıp, aşağıya baktı. Adamlar hemen uzaklaşmışlardı. Yol karanlıktan, seçilmiyordu. Ne arabalar vardı aşağıda, ne de ağaçlar. Unutkanlık hastalığına yakalanmış gibiydi. Kendini zorlayarak, gökyüzüne baktı. Dünya tepsi gibi, masmavi parlıyordu tepesinde. Korktu, pencereyi kapatıp geriye döndü. Kalın perdeyi çekip, kendi gerçeğine dönmek istedi: Sessiz evin sessizliğini bozmak ister gibi, televizyon kumandasına gitti. Kumandanın düğmesine bastığında, kendi gerçeğine dönmüştü. Dünyanın bir yerlerinde, bombaların tahrip ettiği evlerin yıkıntıları arasından, kurtulmaya çalışan insanların haykırıları vardı ekranda. Savaş uçaklarının ulumaları odayı doldurdu birden. Bombardıman başladı dışarıdan. Moloz sesleri duydu tavandan. Çimento tozları masanın üzerine dökülmeye başladı; oluk oluk. Kolonların sarsıntısı dışarıdaki depremin haberini veriyordu. Kimildayamadı. Şimdi, gökyüzündeki dünyada olmak isterdi. Gözlerini kapadı. Başları elleri arasında, masanın altına sığındı. Bir süre sonra kendinden geçti. Moloz parçaları, bütün odayı, gürültüyle kapatmıştı. Artık hiç bir şey duyamıyordu.

11.03.1997-ANKARA